

Psihopatologija slikarstva Marije Novaković

RADOVANČEVIĆ LJ.1, LECHER-ŠVARC V.2

1 HRVATSKA UDRUGA ZA PROMICANJE PRAVA PACIJENATA, ZAGREB, CROATIA

2 SPECIJALISTIČKA PSIHIJATRIJSKA ORDINACIJA DR. VESNA LECHER-ŠVARC,

ZAPREŠIĆ, CROATIA

SAŽETAK:

U psihijatrijskoj je znanosti već utvrđeno da ne postoji „psihopatološka umjetnost“, „psihijatrijska umjetnost“, ali uvriježen je pojam „umjetnost umobolnih“, „patologija umjetničke ekspresije“ i sl. Literatura je neiscrpna, a začetnici su joj Hans Prinzhorn, Margareth Naumburg, Kurt Rennert i dr. Za afirmaciju te vrste umjetnosti, koja je kunsthistorijski teoretska realnost zaslužan je slikar Jean Dubuffet, a i naš Slavko Kopač, koji su svoju vlastitu umjetnost izgradili na temelju percepcije i uvida u likovne vrijednosti umo- i ruko-tvorevina duševnih bolesnika; kao što su i Jean Miro, Paul Klee i mnogi drugi (Zlatko Keser), nalazili poticaje i inspiracije u umjetnosti djece, a neki drugi (Amadeo Modigliani, Dušan Džamonja) u tradicionalnoj umjetnosti afričkih crnaca. Nihil nove sub Sole. Gotovo se svaki umjetnik u likovnoj, a i drugim umjetnostima (glazba npr.), oslanja i nastavlja na ranije prethodnike. Tvorevine duševnih bolesnika dugo su bile skotomizirane, a onda su, kada su se otvorili novi oslobađajući horizonti u teoriji i praksi, bile prepoznale istinske genuine umjetničke vrijednosti, kao i u dječjem, nepotrebno nazvanom, slikarstvu, a isto tako i u likovnosti neprofesionalaca amatera, zatvorenika, primitivaca – naivaca i diletanata, ako su to radovi izvorni i kreiraju ona suštinska načela što umjetnost uistinu jeste. Danas se u umjetnosti prepoznaje i priznaje ono što je primordijarno vrijedno u nekim djelima, autohtono, identitentno, izražajno, likovno emocionalno, od umjetnosti prethistorije do moderne konceptuale. U shvaćanju umjetnosti dan danas nije više u redu i iznad svega traganje za čisto estetskim vrijednostima, nego upravo obratno – ljepota rugobe, osjećaj za gnjusobu i sl. U tom se smislu, u ovome radu, i gleda na umjetnost Marije Novaković, koja je dala svoje doprinose Hrvatskoj.

[HTTP://DX.DOI.ORG/10.17486/GYR.3.2014](http://dx.doi.org/10.17486/GYR.3.2014)